

BONAVAN ALIHANKKIJOIDEN EETTISET TOIMINTAOHJEET

- Kohde: "Toimittajalla"* tarkoitetaan henkilöä tai oikeussubjektia, joka tarjoaa Bonavalle tuotteita tai palveluita. Tämä Toimittajan määritelmä kattaa Bonavan kanssa suorassa sopimussuhteessa olevien toimittajien lisäksi myös kaikki aliurakoitsijat ja muut alihankkijat, jotka ovat joko suoraan tai välillisesti sopimussuhteessa Toimittajaan, ja kaikki Toimittajille ja niiden sopimuskumppaneille kuuluvat ko. tuotteisiin tai palveluihin liittyvät velvollisuudet ja edustamiset. Toimittaja on velvollinen varmistamaan, että tähän asiakirjaan perustuvat velvollisuudet on sisällytetty Toimittajan aliurakoitsijoiden ja muiden alihankkijoiden kanssa tehtäviin sopimuksiin ja muihin sitoviin asiakirjoihin ja että edellä mainitut osapuolet toimivat samoin suhteessa omiin sopimuskumppaneihinsa siten, että kaikkiin tämän asiakirjan mukaisiin velvoitteisiin perustuvia vaatimuksia voidaan tehokkaasti kohdistaa jokaiseen edellä mainittuun osapuoleen. Toimittajan on annettava henkilöstölleen, edustajilleen, kumppaneilleen, aliurakoitsijoilleen ja muille alihankkijoilleen kaikki vaadittu tieto sekä kaikin tavoin myötävaikutettava siihen, että Toimittaja ja kaikki edellä mainitut osapuolet voivat toimia tämän asiakirjan vaatimusten mukaisesti. Tähän asiakirjaan sisältyvät velvoitteet ja määräykset ovat sovellettavissa niin tuotteisiin kuin palveluihin, jotka ovat yhteydessä Bonavan liiketoimintaan, ellei nimenomaisesti ole määritelty muutoin.
- Yleinen lakien, sääntöjen ja määräysten noudattamisvelvollisuus ja Bonavan Eettiset ohjeet (Code of Conduct):* Toimittajan tulee varmistaa, että sen palvelut ja/tai tuotteet täyttävät aina sovellettavien lakien, määräysten, tuotestandardien ja muiden normien asettamat vaatimukset. Bonava on vastuussa siitä, että se antaa Toimittajalle tiedot valtioista ja alueista, joille palvelut ja/tai tuotteet on tarkoitettu toimitettaviksi. Toimittajan tulee olla tietoinen Bonavan Eettisiin ohjeisiin kirjoitetuista arvoista ja periaatteista ja toimia niiden mukaisesti siten, kuin ne ovat sovellettavissa Toimittajan sopimusvelvoitteisiin.
- Yleiset periaatteet:* Toimittajan tulee toimia vähintään seuraavien YK:n Global Compact -aloitteen mukaisten ja Bonavan korostamien ihmisoikeuksia, työvoimaa ja ympäristöä koskevien sekä korruptionvastaisten periaatteiden mukaisesti:

Ihmisoikeudet

- Periaate 1: kansainvälisesti tunnustettujen ihmisoikeuksien tukeminen ja kunnioittaminen; jokaisen henkilökohtaisen arvokkuuden, yksityisyyden ja oikeuksien kunnioittaminen; luonteeltaan seksuaalisen, pakottavan, uhkaavan, loukkaavan tai riistävän käyttäytymisen kieltäminen sisältäen eleet, kielenkäytön ja fyysisen kontaktin;*
- Periaate 2: minkäänlaisissa ihmisoikeusrikkomuksissa ei saa olla osallisena.*

Työvoima

- c. *Periaate 3: järjestäytymisvapauden ja yhteistoimintaneuvotteluihin osallistumisoikeuden kunnioittaminen*
- d. *Periaate 4: pakkotyön kaikkien muotojen poistaminen; Bonava korostaa, että pakkotyötä, kuten vankityövoimaa, orjuuden ja ihmiskaupan uhreja ei saa käyttää työvoimana ja kaikille työntekijöille on sallittava vapaus jättää työnsä vapaasti kohtuullisen irtisanomisajan jälkeen*
- e. *Periaate 5: lapsityövoiman tehokas lakkauttaminen: Bonava korostaa, että Toimittajat eivät saa hyväksyä tai käyttää missään toimintansa vaiheessa lapsityövoimaa, kuten se on määritelty kansainvälisen työjärjestö ILO:n yleissopimuksessa nro 138 työhön pääsemiseksi vaadittavasta vähimmäisiästä;*
- f. *Periaate 6: työsyönnän torjuminen sisältäen esimerkiksi sukupuoleen, ikään, etniseen alkuperään, kansallisuuteen, uskontoon, vammaisuuteen, yhdistyksen jäsenyyteen, poliittisiin yhteyksiin ja seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän;*

Ympäristö

- g. *Periaate 7: varovaisuusperiaatteen noudattaminen ympäristöön liittyvissä haasteissa;*
- h. *Periaate 8: aloitteellisuus ympäristövastuun edistämisessä;*
- i. *Periaate 9: ympäristöystävällisten teknologioiden kehittämisen ja käyttöönoton edistäminen*

Korruptionvastaisuus

- j. *Periaate 10: kaikenlaisen korruption, kuten kiristyksen ja lahjonnan, torjunta.*

- 4. *Täydentävät ihmisoikeudet ja oikeudenmukaiset työolot.* Toimittajan tulee varmistaa, että sen kaikessa toiminnassa noudatetaan ihmisoikeuksia ja työolot ovat oikeudenmukaiset. Toimittajan tulee erityisesti:
  - a) Maksaa työntekijöille korvausta oikeudenmukaisesti ja noudattaa paikallisia palkkamääräyksiä ja/tai työehtosopimuksia, ja näiden puuttuessa maksaa työntekijöilleen em. palkkamääräysten ja/tai työehtosopimusten mukaista korvausta;
  - b) Varmistaa, että työaika, sisältäen ylityöajan, ei ylitä sovellettavia, lain asettamia rajoituksia, ja jos tällaisia rajoituksia ei ole, Toimittajan tulee pyrkiä varmistamaan, että ylityöajan sisältämä työaika ei ylitä 60 tuntia viikossa; ja
  - c) Varmistaa, että työntekijät ovat oikeutettuja vähintään yhteen keskeytyksettömään vapaapäivään viikottain.
- 5. *Korruptionvastaisuus:* Toimittajan tulee varmistaa, että Toimittajan palveluiden ja/tai tuotteiden toimittamisen yhteydessä ei tarjota eikä vastaanoteta lahjuksia.

6. *Verot.* Toimittajan tulee varmistaa, että kaikki sen verot on maksettu ja että se täyttää kaikki muut verotukseen liittyvät velvollisuudet, jotka koskevat esimerkiksi kirjanpitoa ja maksuvelvollisuuksia.
7. *Ympäristö- ja työturvallisuusjohtaminen.*
  - a. Toimittajan tulee turvata terveellinen ja turvallinen työympäristö kaikille työntekijöilleen ja harjoittaa liiketoimintaansa ympäristön kannalta kestäväällä tavalla. Bonava rohkaisee Toimittajaa hankkimaan OHSAS 18001 (tuleva ISO 45 001) ja ISO 14001 -mukaiset sertifikaatit. Toimittajan on täytettävä vähintään seuraavat vaatimukset:
    - kaikkia Toimittajan toimintaan sovellettavia ympäristöä ja työturvallisuutta koskevia lakeja, määräyksiä ja sopimusperusteisia ehtoja tulee soveltaa asianmukaisesti sekä niistä tulee tiedottaa ja kouluttaa asiankuuluvaa henkilöstöä.
    - Toimittajalla tulee olla mieluiten kirjalliset toimintatapaperiaatteet, jotka havainnollistavat johdon sitoutumista vastuullisuuteen ympäristö- ja työturvallisuusasioissa.
    - Toimittajan tulee laatia tehokkaat ympäristö- ja työturvallisuusriskien hallinnan menettelytavat, jotka sisältävät riskien hallintaan liittyvät toimenpiteet;
    - Toimittajan tulee nimetä toimivaltainen yhteyshenkilö;
    - Toimittajan tulee arvioida ja valvoa ympäristön turvallisuuden ja työturvallisuuden tasoa ja niihin liittyviä riskejä.
  - b. Suorittaessaan Bonava-kohteissa palveluita/töitä Toimittajan tulee noudattaa Bonavan kohdekohtaisia ehtoja ja määräyksiä, kuten määriteltyihin ympäristösertifikaatteihin tai kestäväen kehityksen sertifikaatteihin liittyviä vaatimuksia. Toimittajan tulee varmistaa, että riskeistä, läheltä piti -tilanteista ja vahingoista tiedotetaan sekä ne tutkitaan ja tieto välitetään Bonavan paikalliselle johdolle. Toimittajan tulee lisäksi antaa Bonavan paikalliselle johdolle kuukausittain tiedot työntekijöidensä työtunneista Bonavan työmailla.
8. *Ympäristöä koskeva tieto.* Mikäli on sovittu tietyn ympäristösertifikaatin noudattamisesta, Toimittajan on Bonavan pyytäessä annettava asiakirjat, jotka todentavat, että Toimittajan tuotteet ja/tai palvelut täyttävät kaikilta osin sertifikaatin viimeisimmät rakennuksia koskevat kriteerit ja annettava Bonavalle tarpeellinen tieto ympäristösertifikaatin mukaisen suorituksen dokumentoimiseksi. Toimittaja on velvollinen tiedottamaan sisäisesti ympäristösertifikaatin vaatimuksista ja kriteereistä eikä Toimittaja saa vaihtaa tuotteitaan ja/tai palveluitaan ilman Bonavalta saatua vahvistusta siitä, että myös uudet tuotteet ja/tai palvelut ovat ko. ympäristösertifikaatin mukaiset.

Olemassaolevat, Bonavan käyttämät ympäristösertifikaatit:

- a. Pohjoismaat: Pohjoismainen ympäristömerkki (Joutsenmerkki)
  - Joutsenmerkitty tuote on suositeltavin
  - Joutsenmerkin tietokantaan rekisteröidyt tuotteet ovat suositeltavia
  - Mikäli tuotteella ei ole Joutsenmerkintää, toimittajan on pyydyttävä toimitettava asiakirjat, joilla varmistetaan, ettei tuotteen tarkoituksenmukainen käyttö estä rakennuksen Joutsenmerkintää
- b. Pietari: Venäläinen Green Zoom
- c. Saksa: DGNB

9. *Kemikaalien toimitus EU-alueen sisällä:* Toimittajan tulee ilmoittaa kyseessä olevien aineiden käyttö Bonavan kohteessa käytettyjen aineiden turvallisuustietolomakkeella. Bonava ei ole eikä sitä pidetä REACH-asetuksen mukaisena kemiallisten aineiden tai valmisteiden maahantuojana.
10. *Varmennus ja seuranta:* Toimittajan tulee pitää kirjaa kaikesta asiaankuuluvasta dokumentoinnista ja toimittaa tämä dokumentaatio pyynnöstä Bonavalle sen varmistamiseksi ja osoittamiseksi, että kaikkia Toimittajille osoitettuja vaatimuksia on noudatettu. Varmistaakseen vaatimusten noudattamisen, Bonava pidättää oikeuden tarkastusten tekemiseen omatoimisesti tai ulkopuolisen avustuksella. Toimittajan tulee kaikin kohtuullisin keinoin avustaa Bonavaa ja/tai sen kumppaneita näissä tarkastuksissa. Mikäli tarkastuksessa ilmenee syy epäillä, ettei Toimittaja toimi velvollisuuksiensa mukaisesti, Toimittajan tulee korjata toimintansa viipymättä. Mikäli toimittaja laiminlyö Bonavan antamien ohjeiden noudattamisen, Bonava voi keskeyttää tai purkaa Toimittajan ja Bonavan väliset sopimukset. Tämä oikeus ei rajoita Bonavan Toimittajan ja/tai kolmansien osapuolten kanssa tekemiin sopimuksiin perustuvia muita oikeuksia tai vaikuta niihin.
11. *Korjaavat toimenpiteet:* Mikäli Toimittajalla tai sen työntekijöillä on syytä epäillä, että Toimittaja ei noudata tämän asiakirjan ehtoja tai että Bonava ei itse toimi Eettisten ohjeidensa mukaisesti, Toimittajaa kehoitetaan tuomaan asia esille joko olemalla yhteydessä suoraan Bonavaan tai Bonavan SpeakUp-järjestelmän kautta.